

सम्पादकीय

अब जनगणतन्त्र

दशवर्ष माओवादी जनयुद्ध, १९ दिने जनआन्दोलन, मधेस आन्दोलन, आदिवासी जनजाति आन्दोलन, दलित, महिला, मुस्लिम, थारु आदि आन्दोलनहरूको बलपा नेपालमा गणतन्त्रको स्थापना थयो। जनयुद्ध र सबै जनआन्दोलनमार्फत् जनताले स्थापित गर्न खोजेको गणतन्त्र जनताको गणतन्त्र थियो। दशवर्षको जनयुद्धको नेतृत्व गरेको तत्कालीन नेकपा (माओवादी)को त संसदीय व्यवस्थाको समूल अन्त्य गरी नयाँ जनवादी राज्यव्यवस्थामा आधारित जनताको संघीय गणतन्त्र (जनगणतन्त्र) स्थापना गर्ने घोषित लक्ष्य नै थियो। तर पार्टीको मूल नेतृत्व (तत्कालीन अवस्थामा प्रचण्ड-बाबुराम)ले तत्कालीन सरकार पक्ष वा आन्दोलनरत संसदवादी पार्टीहरूसँगको सम्झौतामा मात्रै होइन, 'लोकतान्त्रिक गणतन्त्र'लाई पार्टीकै रणनीति (मूल कार्यनीति) बनाए। जनयुद्ध सुरु गर्ददिखि शान्तिप्रक्रियासम्म आइपुदासम्म पार्टीले अंगीकार गर्दै आएको 'जनगणतन्त्र'को मूलकार्यनीतिलाई छाडेर लोकतान्त्रिक गणतन्त्र (बुर्जुवा गणतन्त्र)लाई पार्टीको कार्यनीतिक मात्रै होइन, रणनीतिक लक्ष्य बनाएपछि माओवादी पार्टीमा विभाजन आयो। बुर्जुवा गणतन्त्र पक्षधरको नेतृत्व मोहन बैद्य किरणले गरे। परिणामतः जनयुद्धले स्थापित गरेका आधारइलाका, जनमुक्ति सेना, जनवादी सांस्कृतिक मूल्य मान्यताहरू विघटित हुन पुगे। प्रचण्ड-बाबुरामहरूको बुर्जुवाकरणसँगै मुलुकमा पुरानै संसदीय प्रतिक्रियावादी व्यवस्था, सत्ता र सीधिधान संस्थापात हुन पुग्यो। र, क्रान्तिकारी शक्ति कमजोर बन्न पुयो।

यो संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र यतिबेला देश र जनता लुट्ने मेसिनमा परिणत भएको छ। संस्थागत रूपमा भ्रष्टाचार र कमिसनको महामारी छ। पद र पैसाका लागि जे पनि गर्ने आपाराधिक मानसिकताको विकास गराएको छ। विस्तारवादी र साम्राज्यवादी शक्तिहरूको गुलामीमा सत्ता टिकाइरहेको छ। चुच्चे नक्सा र एमसीसी प्रकरणपछि नेपाललाई नै इन्डो अमेरिकाको उपनिवेश बनाउने दिशामा धकेलाइदिएको छ। जनधात र राष्ट्रधातका चाढ़ले देश र जनता नै मुहिंत हुन पुगेका छन्। यो व्यवस्थाको तीनवटै अंग भ्रष्टाचारले असफल, बद्नाम, निकम्मा र नालायक साबित भएका छन्। जनतामा चरम निराशा, आक्रोश चुलिएको छ। हालै सम्पन्न चुनावमा काठमाडौं उपमहानगर, तीनवटा उपमहानगरसहित ३८५ जना स्वतन्त्र उमेदवारहरूले निर्वाचन जिरे संसदीय व्यवस्था र संसदवादी दलहरूको विकल्प खोजेको जनताले स्पष्ट रूपमा अभिमत जाहेर गरेका छन्। अब टाललुल गेर यो संसदीय व्यवस्था चल्ने अवस्थामा छैन। अब यो व्यवस्थाको समूल अन्त्य चाहेका छन् जनताले। जनताले भरपर्दो र विश्वासयेष्य राजनीतिक पार्टी र नेतृत्व पाउन सकेका छैन। जनता सँधै अग्रगामी विकल्पका पक्षधर हुन्छन्। अबको अग्रगामी विकल्प भनेको जनगणतन्त्र नै हो।

प्राप्त उपलब्धिको रूपमा चर्चा गरिएका संघीयता, धर्मीनरेपेक्षाता, समानुपातिक समावेशी प्रतिनिधित्वका विषय पनि केवल देखावटी मात्रै छन्। सँझीयतालाई खाली एउटा काम चलाऊ खालको मात्रै पञ्चायतकालीन ५ विकास क्षेत्रको विस्तारित रूप भन्दा अर्को हैसियतमा राखिएको छैन। एउटा मात्र धर्मसँग जोडिएका मूल्य मान्यताको मात्र अभ्यास भइरहेको छ। त्यसको विपरीत जाने वित्तिकै अराधिय हुयो या अराजनीतिक हुने वा एक हिसाबले भन्ने हो भने उनीहरू अपराधी हुने क्रम अहिले पनि जारी छ। गाई मारिएको केशमा अझै पनि धैरै मानिसहरू जेलमा छन्। गणतन्त्र आइसकेपछि पनि एउटा पुस्ता आफ्नो भाषाको अभ्यास गर्न नपाएर बित्त र उनीहरूको भाषा, सभ्यता, उत्पादनको क्षमता सबै कुरा गुम्बे स्थिति बन्छ। भाषाको, संस्कृतिको संहार भइरहेको छ। यसर्थ, वर्गीय, जातीय, क्षेत्रीय, लैटिङ्गक सबै हिसाबले शोषित उत्पीडित वर्ग र समुदायको आफ्नो वास्तविक अधिकारका लागि जनगणतन्त्र अपरिहार्य छ। अब सम्पूर्ण छरिएर रहेका क्रान्तिकारी, वामपन्थी तथा देशभक्त शक्तिहरू एकताबद्ध भएर जनगणतन्त्र प्राप्तिको संघर्षमा अगाडि बढन जशी छ।

परिवर्तनको सम्बाहक

WELCOME मूलबाटो **WELCOME**

सत्यतथ्य निष्पक्ष खबर तथा
विचारका लागि सधै हर्ने र पढ्ने गर्ने।

www.moolbato.com

दृष्टिकोण

निम्नपूँजीवाद, निम्नपूँजीवादी समाजवाद र निम्नपूँजीवादी क्रान्तिवादवारे

क्रान्ति र परिवर्तबारे निम्नपूँजीवादी तत्वहरूको धारणा के हुन्छ? त्यसबारे मार्क्सिले जर्मनका निम्नपूँजीवादी तत्वहरूको आलोचनागर्दै भन्नु भएको थिए। आत्मसाथ गर्दै मोहन बैद्य किरण नेतृत्वको नेकपा-माओवादीको क्रान्तिकारी लाइनको विरोध गर्दै विप्लवले आफनो नेतृत्वमा नयाँ पार्टी गठन गरेका थिए र मार्क्सिले भनेक्षै दुई चार बर्षमै क्रान्ति गर्ने सपना बाँडेका पनि थिए।

बन्नाएको थियो भनेर भन्नु भएको छ।

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले निम्न व्याख्या र विश्लेषणको अध्ययन गरौ, जसलाई उहाँले निम्न-बुर्जुवा समाजवाद भन्नु भएको छ। निम्न-बुर्जुवा समाजवादी प्रवृतीलाई उहाँले प्रतिक्रियावादी प्रवृती भन्नु भएको छ। मार्क्सिले यसो किन भन्नु भएको होला? यो प्रश्नलाई उहाँले निम्नपूँजीवादी समाजवादी प्रवृती हो। एउटा प्रतिक्रियावादी प्रवृती हो। यो खतरा उहाँले यसले किन भन्नु भएको होला? यो प्रश्नलाई उहाँले निम्नपूँजीवादी प्रवृतीलाई उहाँले यसले किन भन्नु भएको होला? यो प्रश्नलाई उहाँले निम्नपूँजीपतिवर्गसँग कहिए सम्पति र जीवन निर्वाहका केहि साधनहरूले आपनाको विरोधको मापदण्ड एउटा प्रतिक्रियावादी प्रवृती हो। यो खतरा उहाँले यसले इतिहासको चक्रलाई दुर्भाग्य गरिएको छ।

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु भएको होला?

यो कसरी र किन हुन्छ? त्यसबारे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ? किनभने पूँजीवादी व्यवस्था वा पूँजीवाद दूलो पैमानाको स्वामित्वमाथि आधारित हुन्छ। क्रान्तिको आवस्यकता दूलो पैमानाको पूँजीवादी स्वामित्वको ठाँड़मा समाजवादी स्वामित्वको स्थापना गर्नु हो। निम्नपूँजीवादी प्रवृतीले क्रान्तिद्वारा त्यसो नगरी पुनः सानो पैमानाको स्वामित्वको पूर्णस्थापनामा जोड दिछ, जो मार्क्सिले भन्नाएको विश्वको इतिहासले देखाएको छ।

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

यो कसरी र किन हुन्छ?

निम्नपूँजीपतिवर्गावरे मार्क्सिले यसो किन भन्नु हुन्छ?

कृष्णसेन इच्छुकको २१औं स्मृति दिवसमा प्रभातफेरी कार्यक्रम सम्पन्न

□ अनु निरौला

काठमाडौं। अखिल नेपाल जनसांस्कृतिक महासंघ र क्रान्तिकारी पत्रकार महासंघको संयुक्त आयोजनामा महान सहिद कृष्णसेन इच्छुकको २१ औं स्मृति दिवसमा प्रभातफेरी कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।

काठमाडौंको रत्नपार्क शान्तिबाटिकाबाट

सुरु भएको प्रभातफेरी बागबजार, पुतलीसडक, पद्मोदयमोड हुँैरे प्रदर्शनीमार्गको महेन्द्र पुलिस क्लब अगाडि पुगेर सम्पन्न भएको थियो ।

प्रभातफेरी कार्यक्रमलाई अखिल नेपाल जनसांस्कृतिक महासंघका अध्यक्ष प्रा.डा. जगदीशचन्द्र भण्डारीले सम्बोधन गर्नुभयो भने इच्छुक प्रतिष्ठानका अध्यक्ष समेत रहनु

भएका महासंघका महासंचिव हिरामणि दुःखी र क्रान्तिकारी कवि बलराम तिमिल्सनाले सहिद इच्छुकका क्रमशः 'प्रतिबन्ध' र 'जेल' शीर्षकका कविता वाचन गर्नुभयो । कार्यक्रमको सञ्चालन

क्रान्तिकारी पत्रकार महासंघका अध्यक्ष नारायण परेनीले गर्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा बोल्ने वक्ताहरूले इच्छुकमा

महान सपना र आदर्शलाई मर्न नदिने र निरन्तर रूपमा सर्वहारार्बा श्रमजीवी जनताको मुकिको लागि आवाज उठाइरहने प्रतिबद्धता जनाउनु भएको थियो ।

कार्यक्रममा पत्रकार, कवि, साहित्यकार तथा जनसांस्कृतिककर्मीहरूको बाक्सो उपस्थिति रहेको थियो । कार्यक्रममा 'कृष्णसेन इच्छुकका हत्यारलाई

कारबाही गर्न लेकार्ड समेत प्रदर्शन गरिएको थियो । इच्छुक स्मृति तथा बलिदान दिवसको सन्दर्भमा इच्छुक सांस्कृतिक प्रसिद्धिको सभाहालमा दिनको १२ बजेबाट विशेष कार्यक्रम हुँैछ । कार्यक्रमलाई प्रमुख अंतिधिको रूपमा नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)का महासंचिव मोहन वैद्य किरणले सम्बोधन गर्ने कार्यक्रम रहेको छ ।

पेट्रोलियम पदार्थलगायतमा गरिएको मुल्यबृद्धि खारेज गर्ने माग गर्दै देजमो नेपालद्वारा पत्रकार सम्मेलनको आयोजना

जेठ १२ गते १२ बजे माझतीघर मण्डलाबाट विरोध जुलुस सहीतको याली नयाँ बानेश्वर जने कार्यक्रम घोषणा

काठमान्डौ। पेट्रोलियम पदार्थलगायतमा गरिएको मुल्यबृद्धि खारेज गर्ने माग गर्दै देशभक्त जनगणतान्त्रिक

मोर्चा नेपालद्वारा पत्रकार सम्मेलनको आयोजनामा गरियो । पत्रकार सम्मेलनमा देशभक्त जनगणतान्त्रिक

मोर्चा नेपालका केन्द्रीय अध्यक्ष सीपी गजुरेलब्दारा पेट्रोलियम पदार्थलगायतमा गरिएको मुल्यबृद्धि, बढादो महीनी, एमसीसी

लगायत अन्य राष्ट्रधाती सन्धीसम्फौताहरको खारेजी सम्बन्धमा मोर्चाको अवधारणा प्रस्तुत गर्नु भएको थियो ।

काठमान्डौ। ढलेगरी प्राप्त जानकारी अनुसार जेठ १० गते नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी)निकट अखिल (क्रान्तिकारी)सहित १५ बिद्यार्थी संगठनले नेपालीको जनजीवनमाथि

राज्य गैर- जिम्मेवारन देखिएकाले पेट्रोलियम पदार्थमा भएको मुल्यबृद्धि पूर्ण रूपले खारेज गर्दै, जनतालाई राहत दिने विषयमा राज्यको पूर्ण प्रतिबद्धताको मागसहित उद्योग वाणिज्य तथा आर्पत मन्त्री दिएका छन् ।

कृष्णसेन 'इच्छुक'को २१औं स्मृति दिवसको अवसरमा चार जना स्रष्टाहरु पुरस्कृत

चार किसान पार्टीद्वारा पेट्रोलियम पदार्थको मूल्यवृद्धिविरुद्ध वक्तव्य प्रकाशित

प्रेस विज्ञप्ति

१. हामी अखिल नेपाल किसान महासंघ (क्रान्तिकारी केन्द्र), अखिल नेपाल किसान महासंघ, अखिल नेपाल किसान महासंघ (अप्का), अखिल नेपाल किसान महासंघ (क्रान्तिकारी), अखिल नेपाल प्रगतिशील किसान संघ र अखिल नेपाल किसान युनियनसहितका ६ कम्युनिस्ट पार्टीहरूसँग आबद्ध किसान संगठनहरू देशभरका किसानहरू र आम जनताको दैनिक जीवनमा गम्भीर प्रभाव पार्ने गरी भएको पेट्रोलियम पदार्थ र दैनिक उपभोग्य वस्तुको मूल्यवृद्धि तत्काल फिर्ता गर्न र जनतालाई राहत प्रदान गर्ने नेपाल सरकारसमक्ष जोडदार माग गर्दछौं । कोरोना महामारीसँगै मुद्रास्फिति, चर्को व्याजदर, खाने तेल लगायतका खाद्य वस्तुको चरम मूल्यवृद्धि आदि समस्याले बहुसंख्यक किसान तथा आम जनसमुदायको दैनिकी चलाउनसमेत धौ धौ पर्ने अवस्था आएकोप्रति हामी संवेदनशील हुँदै सरकारलाई पेट्रोलियम पदार्थको कर समायोजन गरी मूल्यवृद्धि फिर्ता लिन र आम नागरिकको दैनिक जीवनयापन सहज बनाउन जोडदार माग गर्दछौं ।

२. विगत लामो समयदेखि मलखाद र वित्तविजनको समस्या भेलिरहेका किसानहरूलाई तत्काल मलखाद र वित्तविजन उपलब्ध गराउन र यो समस्यालाई दीर्घकालीन रूपमा समाधान गर्ने गरी कार्यक्रम तर्जुमा गरी लागु गर्ने नेपाल सरकारसमक्ष जोडदार माग गर्दछौं ।

३. बदलिएको विश्व परिस्थितिलाई मध्यनजर गर्दै नेपालवाट अत्यावश्यक खाद्यान्त र खाद्य पदार्थहरूको निर्यात तत्काल रोक्न र देशमा खाद्य संकटको स्थिति आउन नदिन पूर्वतयारी गर्नका लागि हामी नेपाल सरकारसमक्ष जोडदार माग गर्दछौं ।

४. हामी नेपालको एक चीन नीतिप्रतिको प्रतिबद्धता स्मरण गराउँदै अनुमति विना तथा कूटनीतिक मर्यादा विपरीत अमेरिकी विदेश सहायक मन्त्रीले गरेको तिब्बती शरणार्थी शिविर भ्रमणको जोडदार विरोध गर्दै यस्ता क्रियाकलापलाई रोक्न नेपाल सरकारसमक्ष जोडदार माग गर्दछौं ।

मिति: २०७९/०२/१५

चित्रबहादुर श्रेष्ठ
अध्यक्ष
अखिल नेपाल किसान महासंघ(क्रान्तिकारी केन्द्र)

मेरब रेम्मी
अध्यक्ष
अखिल नेपाल किसान महासंघ(अप्का)

सीताराम तामाङ
अध्यक्ष
अखिल नेपाल किसान महासंघ

कृष्ण राना
इन्वार्ज
अखिल नेपाल प्रगतिशील किसान संघ

बलराम बाँस्कोटा
महासचिव
अखिल नेपाल किसान महासंघ

लोकनारायण सुबेदी
अध्यक्ष
अखिल नेपाल किसान महासंघ

स्थानीय तह...

आवश्यक छ भन्ने सोच राख्नेहरू पर्दछन् । अर्का शरीरा, कुनै न कुनै संसदीय पार्टीमा लामो समय देखिए कृशीशील हुँदै आएका तर सावर्जनिक पदमा उमेदवारी दिन आफु योग्य हुँदा हुँदै पनि पार्टी नेतृत्वले गरेको पक्षपातका कारण पार्टीको उमेदवारी नपाएकाहरू पर्दछन् ।

कुनै पनि पार्टीमा सदस्यता नलिएका, समाजमा त्यती चर्चामा नआएका स्वतन्त्र व्यक्तीहरूले सबैभन्दा बढी मत ल्याएर विजयी भए पछि नेपालको राजनीतिमा एउटा नयाँ बहश सुरु भएको छ । नेपालको राजनीतिक क्षेत्रमा विशेष महत्व राख्ने राजधानी काठमाडौं, पूर्वीचलमा राजनीतिक क्षेत्रमा चर्चित धरान, सुरु परिचमाचलको केन्द्र मानिने धनगढीका महानगर र उप महानगर पालिकाहरूमा भएका निर्वाचनमा स्वतन्त्र उमेदवारहरूले अप्रत्यासित रूपमा अत्यधिक मत प्राप्त गरेर विजयी भएका घटना प्रति चर्चा परिचर्चा चलिरहेको छ ।

हुनत एउटा प्रतिकृत्यावादी व्यवस्था अन्तर्गतका निर्वाचनले समाजमा खासै परिवर्तन ल्याउन सक्दैन । तथापि यो विषयलाई केहि होइन भनेर बेबास्ता गर्नु पनि गलती हुने छ । आखिर, हिजो सम्म जनताका वीचमा त्यती परिवर्तन नभएका उमेदवारहरूले पुराना र तुला दलहरू र तिनका धुरन्धर नेताहरूलाई कसरी धुलो चटाउन सफल भए त ? अहिले देशमा शासन गरिरहेका संसदीय पार्टी, तिनका नेताहरू, तिनका प्रनिधिहरू प्रति जनतामा अविश्वास वा वित्तान्त विवाद भएको संकेतका रूपमा यसलाई बुझन सकिन्छ । ती निर्वाचित व्यक्तिहरूले इमान्दारिता पूर्वक राख्न र जनताको हितमा काम गर्ने वा यो स्थितीमा अग्रगामी परिवर्तन ल्याउने चाहे भने पनि व्यवहारमा उत्तरां सक्ते संभावना त देखिन्दैन । त्यो अवस्थामा अन्ततः जनताले व्यवस्था नै बदल्नु पर्ने आवश्यकता महसुस

गर्ने स्थिती चाँडै आउन सक्ने संभावना भने देखन सकिन्छ ।

मत किन कम खस्यो ?

निर्वाचनकै मुखमा निर्वाचन आयोगका प्रमुख आयुक्तले यस पटक ७६ प्रतिशत भन्दा बढी मत खस्ने प्रक्षेपण गरेका थिए । ०७४ सालको मतदानका आधारमा गरिएको यो प्रक्षेपणलाई धेरैले पत्याएका थिए । तर, मतदान गर्नकालागी सबै सुविधा उपलब्ध भएको काठमाडौंमै लगभग ५० प्रतिसत मात्र मत खस्यो ।

कुनै पनि पार्टीमा सदस्यता नलिएका, समाजमा त्यती चर्चामा नआएका स्वतन्त्र व्यक्तीहरूले सबैभन्दा बढी मत ल्याएर विजयी भए पछि नेपालको राजनीतिमा एउटा नयाँ बहश सुरु भएको छ । नेपालको राजनीतिक आन्दोलनको इतिहासका महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दै आएको काठमाडौंकै महानगर पालिकाको मतदाताको यसो संख्याको अनुपस्थितिले यो व्यवस्था अन्तर्गत शासन गर्दै आएका संसदीय पार्टीहरू, ती पार्टीका नेताहरू, यो सरकार, यो व्यवस्था प्रति जनताको एउटा महत्वपूर्ण हिस्साले मौन असहमति जनाए भने अनुमान गर्नु अतिसरोकित नहोला । थोट नहालेर उनीहरूले मौन अवज्ञा गरेको संकेत पाइङ्ग ।

विकल्पको खोजी
तल्लो निकायको निर्वाचन सकिएको छ र जित र हारको परिणाम पनि प्रायः आइसकेको छ । यो निर्वाचनका सदर्भमा जनताले संसदवादी पार्टी, तिनका नेताहरू, उनीहरूले तोकेका उमेदवारहरू र समग्रमा दलाल र नोकरशाही पूँजीपतिहरूको यो व्यवस्था प्रतिको आप्नो विरोध, असहमति र आक्रोश विभिन्न किसिमले पोखेको छ । ती सबैलाई एकै ठाउँमा समेत्ता त्यसको वित्र के देखिन्छ भने नेपाली जनताको तुलो हिस्साले यो राजनीतिक व्यवस्था कै विकल्प खोजिरहेको छ । क्रान्तिकारी शक्तिहरू अग्रामी विकल्प बने प्रयास गरिरहेका छन् । तर, उनीहरू यतिखेते भरपर्दै विकल्प बनिसकेका छैनन् । त्यसैले जनता यतिखेते सङ्कमा उत्तिन हिँचक्चाहाट देखाइरहेका छन् । भरपर्दै अग्रामी विकल्प निर्माण हुने ऋममा छ । त्यो हाम्रो दृष्टि क्षितिजमा छ ।

किन भोट धेरै बढ़ा भयो ?

यस प्रकाकाको निर्वाचन प्रणालीमा केहि प्रतिशत मत बदर हुनुलाई स्वभाविक नै मान्नु पर्छ । दुरुगम क्षेत्रमा बरतको सम्भावना बढी हुन्छ । तर विराटनगर जस्तो सहमान नगरपालिकाका विजयी उमेदवारले ल्याएको मत भन्दा पर्दछन् भने बढी मत बदर हुनुलाई सहज रूपमा लिइएको छैन । कतै मत बदर गराउने उद्देश्यते त यो काम गरिएको थिएन ? समग्रतामा यो व्यवस्था प्रति आप्नो असहमति अलि भिन रूपमा अधिव्यतः भएको त होइन ? भने प्रस्तु अहिले उठिरहेको छ, जुन स्वभाविक हो ।

मत प्रेटिका कालियो

ग्रीहट जिल्लाको उत्तरां समेत्ता मतदान केन्द्रमा मतदान सम्बन्धी विवाद चर्को पछि करिव आधा दर्जन जिति मानिसहरूले मतपेटिका बोकेर दौडेको दृश्यताई टि भी

मार्क्सवाद र उत्तराधुनिकतावाद बारे केही कुरा

● सरस्वती मोहोरा ●

यथार्थवादको विकासमा पुँजीवादको यसप्रकारको प्रगतिशील अभिप्रेरक भूमिकालाई नकार्न मिल्दैन । तथापि पुँजीवादको प्रगतिशील चरित्रको अवसानको पतनशील परिस्थितिमा कला-सौन्दर्य चिन्तनको क्षेत्रमा यथार्थ र यथार्थवादी चिन्तनका विस्तृत निरपेक्ष भावजगत एवम् भाववादलाई प्राथमिकता दिन थालेपछि पुँजीवादी अधिभूतवादी साहित्य कलाले यथार्थविरोधी निरपेक्ष व्यक्तिवादी आत्मवादी, रहस्यमय काल्पनिक संसारमा रमाउँदै कला केवल कलाका लागि निरपेक्ष सौन्दर्य र रूपवादी औचित्यको वकालत गर्न थालेको बुभिन्छ ।

पहिलो, उत्तराधुनिकताले पुँजीवादको समर्थन गर्दछ, उन्मुक्त बजारको विचार दिन्छ ।

दोस्रो, उत्तराधुनिकतावाद राजनैतिक व्यावस्था होइन, यो एक विचार मात्र हो ।

कुनै पनि समाजको आर्थिक सम्बन्ध-संरचना, ठोस भौतिक मूलाधारको रूपमा रहेको बुझिन्छ । उक्त मूलाधार वा अर्थतन्त्राधारित सोही अनुरूपको राजनैतिक व्यवस्था (तत्र) पनि खडा हुने गरेको बुझन सकिन्छ । अतः उक्त अर्थराजनैतिक प्रणाली (तत्र) र त्यसमाधि आधारित सोही अनुरूपको संस्कृति लगायत अन्य यावत विचारधारात्मक उपरिसंरचनाले कुनै पनि समाजको निर्माण हुने ऐतिहासिक तथ्यलाई बुझन सकिन्छ ।

इतिहासमा सामन्ती आर्थिक उत्पादन सम्बन्धमाधि आधारित सामन्ती राजनैतिक व्यवस्था र त्यही अनुरूप त्यसमाधि आधारित विचारधारात्मक उपरिसंरचनाका रूपरूपद्वारा निर्मित सामन्ती समाज । त्यस्तै पुँजीवादी उत्पादन सम्बन्धमाधि आधारित पुँजीवादी राजनैतिक व्यवस्था (तत्र) र त्यसमाधि आधारित सोही अनुरूपको संस्कृति लगायत यावत विचारधारात्मक उपरिसंरचनाले कुनै पनि समाजको निर्माण हुने ऐतिहासिक तथ्यलाई बुझन सकिन्छ ।

यसप्रकार होरेर समाजको आ-आप्नै विशिष्ट स्वरूप संरचना हुने स्पष्ट हुन्छ भने कुनै पनि समाजको अर्थतत्र र राजनैतिक तत्र एकापासमा अन्तर्सम्बन्धित हुने र फेरि त्यसमाधि आधारित विचारधाराका विविध रूपरूप पनि त्यसरी नै तीनीहरूसित अन्तरसम्बन्धित हुने बुझन सकिन्छ ।

यस आधारमा भन्न सकिन्छ, उत्तराधुनिकतावाद राजनैतिक व्यवस्था होइन, यो एक विचार मात्र हो । ठिक हो । बरु यो पुँजीवादी आर्थिक उत्पादन सम्बन्धमाधि आधारित राजनैतिक व्यवस्था (तत्र)लाई सहयोग अनि समर्थन गर्ने पुँजीवादी अर्थतन्त्रलाई नै सहयोग र समर्थन पुऱ्याउँछ ।

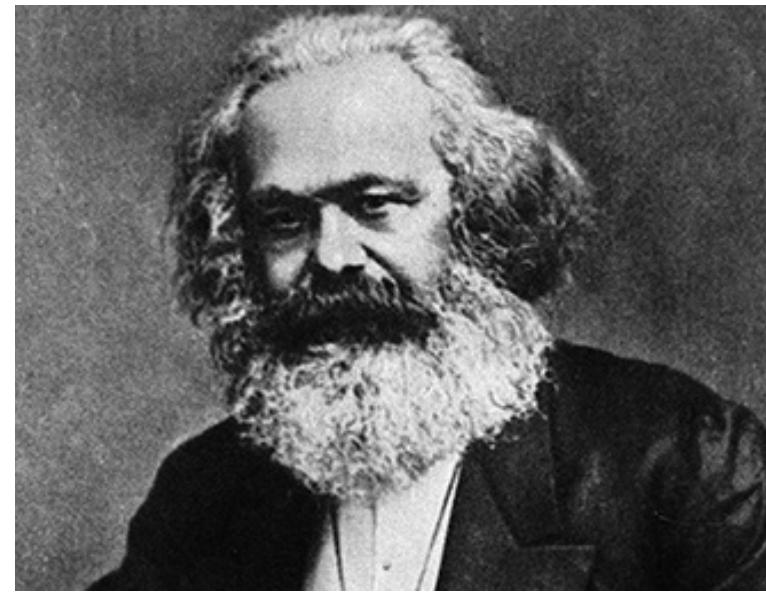
तेस्रो, पुँजीवाद र मार्क्सवादको मूल स्वरूपलाई बुझन लुकासको प्रसंगको सटिक उठान । (It is not but the point of view of totality) ।

वास्तवमा यो दर्शनशास्त्रको मूल प्रश्नसित सम्बन्धित प्रश्न हो भने लाग्दछ । पुँजीवाद र मार्क्सवाद दार्शनिक रूपले नै दुई भिन्न दृष्टिकोण र प्रणाली हुन् । सम्पूर्ण प्रवृत्ति, मानव समाज र चिन्तनलाई भिन्न दार्शनिक मान्यता, विचार पद्धति, प्रणालीका आधारमा हेर्ने यी दुई समग्र रूपले फरक छन् ।

भिक्टर आफानासयेभले 'दर्शनशास्त्रको प्रारम्भिक ज्ञान' पुस्तकमा दर्शनशास्त्रको आजसम्पर्को इतिहासमा सबैभन्दा मूल आधारभूत प्रश्न भनेको भौतिक वस्तु वा चेतना यी दुईमा कुनलाई मूल वा प्राथमिक माने भने प्रश्न प्रमुख रहेको उल्लेख गरेका छन् ।

भौतिक वस्तु, प्रकृतिलाई मूल मानेर चेतनालाई त्यसेको परावर्तन, त्यसेवात उद्भूत भएको मानेहर भौतिकवादी भए भने चेतनालाई मूल प्राथमिक मानेर वस्तुलाई चेतनाबाट उद्भूत भएको मानेहरू चेतनाबाट अधिभूतवादी, अधिभूतवादी, अध्यात्मवादी, आदर्शवादी पनि जसलाई भने गरिए ।

दर्शनशास्त्रको आधारभूत प्रारम्भिक महत्वका मूल प्रश्नमा बाह्य भौतिक जगत, प्रकृति, वस्तु, यथार्थलाई मुख्य र प्राथमिक मानेर चेतनालाई वस्तुको परावर्तन माने हुँदा मार्क्सवादीहरू भौतिकवादी भए भने त्यसको प्रसंग ।

पुँजीवादीहरू अधिभूतवादी भए ।

यसरी जे जति विचारहरू भनिए तापनि अन्ततः विचारको रूपमा यी दुई विचार नै मूल रहेको संश्लेषण मार्क्सवादका प्रवर्तकहरूले गर्दै आएका छन् । आधुनिक विज्ञानको प्रातिमार्दनमा दर्शनले खेलको महत्वपूर्ण भूमिकाको संदर्भमा काटको उल्लेखीय भूमिकाको उल्लेख गर्दै पछिकाट तर तिनी अङ्गेवाद हुँदै रहस्यवादमा फस्न पुँजीको संदर्भ दर्शनशास्त्रको मूलभूत प्रश्नको संदर्भमा बुझनुपर्ने कुरा ऐक्लस, लेनिनले औन्याएका छन् ।

साहित्यको सन्दर्भमा मार्क्सवादी सौन्दर्यशास्त्र र गैरमार्क्सवादी सौन्दर्यशास्त्रको मूल भिन्नताको सन्दर्भमा पनि यही तथ्यको रूपमा बाह्य वस्तु यथार्थलाई मूल मान्ने कि लेखकीय मनोगत चेतनालाई मूल मान्ने भने प्रश्नले नै साहित्य-कला र सूजनाका विविध रूपरूपमा यथार्थको सटिक प्रतिविवरण करिए, कसरी र कुन रूपले भन्ने मूल प्रश्नलाई नै अनुभूत गर्न सकिन्छ ।

पुँजीवादमा भन्ने व्यक्ति र समाजको सम्बन्ध निरपेक्ष, विरोधाभासी हुने तथ्यताई अहिले देखिएको क्रद्विष्ट-ज्ञान को वैश्विक प्रकरणले पनि छर्क्क बुझिएको छ ।

पुँजीवादमा व्यक्तिको हित सर्वोपरि]] भन्ने गरिए तापनि असलमा यो निजी सम्पत्ति, पुँजी हुने केही मुझीभर व्यक्तिहरूको हित मात्र पुँजीवादमा सर्वोपरि हुने कुरा वर्तमान महामारी प्रसंग लगायत पुँजीवादको आजसम्पर्को इतिहासमा बारप्वारको मानव दुर्दशा एवम् सञ्चातले सर्वोपरि तथ्यका रूपमा जगजाहेर भइसकेको छ ।

निजी पुँजी/सम्पत्तिमाधि आधारित पुँजीवादी वैश्विक अर्थतत्र : बचपनभूत अवलोकन व्यवस्थाको वैश्विक सञ्चात, वैश्विक महामारी महामारी वितरण समयेखिय सिङ्गो वैश्विक समाजले भेमुखियोको वर्तमान अकल्पनीय परिदृश्य लगायतले पुँजीवाद समान्य अवलोकन व्यवस्थाको वैश्विक सञ्चातले पुँजीवाद समान्य अवलोकन व्यक्ति र व्यक्तिको सामान्य हितको मात्र विरोधी नभएर अपितु व्यक्तिको नैसर्पिक आधारभूत हितहरूको समेत विरोधी रहेको तथ्य परिघटनाहरूले पुँष्टि गरिएको छ ।

पुँजीवादी उत्पादन व्यवस्थामा पुँजी उत्पादन निर्माण गर्ने उत्पादक शक्ति, श्रमजीवी जनता समेत अफ थैरै सैबैभन्दा बढी बेहाल हुनुले यसले हरेक चीज, वस्तु, घटना, प्रक्रियालाई निरपेक्ष एकाङ्गी, यान्त्रिक, यानिक, अलगअलग, अंशका रूपमा नभए, समग्रमा, निरन्तर परिवर्तनशील, गतिशील यथार्थको रूपमा विकासको प्रक्रियामा एकाङ्गीको सम्बन्धित प्रश्नले नै दुझन सकिन्छ ।

तथापि भौतिकवादको विचारलाई भएको मार्क्सवादले स्वीकार्दैन । सम्पूर्ण प्रकृति, मानव समाज र चिन्तन निरपेक्ष, एकाङ्गी र विरोधाभासी र निरपेक्ष अन्तरिवरोधी रूपमा बुझने यसको अधिभूतवादी चिन्तन नै मूलमा बुझन सकिन्छ ।

भौतिक वस्तु, प्रकृतिलाई मूल मानेर चेतनालाई त्यसेको परावर्तन, त्यसेवात उद्भूत भएको मानेहर भौतिकवादी भए भने चेतनालाई मूल प्राथमिक मानेर चेतनाबाट उद्भूत भएको मानेहरू चेतनाबाट अधिभूतवादी, अधिभूतवादी, अध्यात्मवादी, आदर्शवादी पनि जसलाई भने गरिए ।

दर्शनशास्त्रको आधारभूत प्रारम्भिक जगत, प्रकृति, वस्तु, यथार्थलाई मुख्य र प्राथमिक मानेर चेतनालाई वस्तुको परावर्तन माने हुँदा मार्क्सवादीहरू भौतिकवादी भए भने त्यसको प्रसंग ।

पुँजीवादले समाजलाई भन्ना मार्क्सवादले व्यक्तिको रूपमा बुझन सकिन्छ ।

चौथो, जेस्टाल्टवादी मनोविज्ञान र त्योतार्डको उत्तराधुनिकताको महाख्यानमा

अविश्वासको प्रसंग ।

पुँजीवादले समाजलाई भन्ना मार्क्सवादले व्यक्तिको रूपमा बुझन सकिन्छ ।

चौथो, जेस्टाल्टवादी मनोविज्ञान र त्योतार्डको उत्तराधुनिकताको महाख्यानमा

अविश्वासको प्रसंग ।

पुँजीवादले समाजलाई भन्ना मार्क्सवादले व्यक्तिको रूपमा बुझन सकिन्छ ।

१८औं शताब्दी पुँजीवादको उदयताका विकासको प्रगतिशील परिस्थितिमा कला र सूजनाका विविध क्षेत्रमा यथार्थवादले ठोस स्वरूप लिँदै साहित्य-कला र समाजको यथार्थ सम्बन्धलाई अफ ठोस, जीवन, सजीव र मूर्तरूप दिँदै अभियन्तज गरेको बुझिन्छ ।

यथार्थवादको विकासमा पुँजीवादको

यसप्रकारको विकासको प्रगतिशील अभिप्रेरक

भूमिकालाई नकार्न मिल्दैन । तथापि

पुँजीवादको प्रगतिशील चरित्रको अवसानको

पतनशील परिस्थितिमा कला-सौन्दर्य चिन्त

यो गणतन्त्र...

सुधारिएको संसदीय व्यवस्था अर्थात् अग्रामी राजनीतिक व्यवस्थाको वकालत मर्नेहरूले विगतकालीन (राजतन्त्रकालीन) सरकारको भन्दा पृथक र अग्रामी कुनै काम गर्न सकेन्। लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको पहिलो प्रधानमन्त्री जनयुद्धके नेतृत्व गरेका पुष्टकमल दाहाल प्रचण्ड बने पनि उनले विगतका काग्रेस, एमाले, राष्ट्रपा नेतृत्वका सरकारभन्दा कुनै तत्कालीन तथा दीर्घकालीन महत्वका काम गर्न सकेन्। त्यसपछि पनि यसबीचमा प्रचण्ड र बाबुराम पटक पटक देशको प्रधानमन्त्री बने तर काग्रेस-एमालेहरू जितको जनपक्षीय काम पनि गर्न सकेन्, गरेन्। यहाँसम्म कि आफैले लडेको जनयुद्ध, सहिद तथा वेपता योद्धाहरूलाई न्याय दिन सकेन्। जनयुद्धमा यति ढूलो बलिदान गरेका सहिदहरूलाई सर्विधानमा 'सहिद'को हैसियत दिलाउन सकेन्। उनीहरू 'शुभलभ'को राजनीतिमा चुरुरूपै ढुबे। यही संसदीय व्यवस्थामा नराप्री भासिए। आफैले संकल्प गरेका, प्रतिबद्धा गरेका दायित्व र जिम्मेवारीहरू चटककै बिसिए। जनयुद्धको तागतले थिलथिलो भएको मकिकसको थोत्रो, पुरानो, जीर्ण र मरणासन अवस्थामा पुगिसको संसदीय व्यवस्थालाई पुनर्जीवन दिन प्रचण्डहरू नै लागिएर। यहाँसम्म कि यो देशको पुरानो बुर्जुवा पार्टीको रूपमा बद्दाम सेपाली काग्रेस जो दशर्वको जनयुद्धको समयमा गाड़ गाउँबाट विस्थापित भएको थियो। माओवादी जनयुद्धमाथि दमन गर्ने प्रमुख पार्टी, नेताहरूको टाउकाको मूल्य तोक्ने पार्टी पनि त्यही थियो, लाई अहिले (हालै सम्पन्न स्थानीय चुनावपछि) प्रचण्डहरूले कथित गठबन्धनको नाममा गाड़ गाउँमा पुनर्स्थापित गरे। र, अहिले काग्रेसलाई सबैभन्दा ढूलो पार्टी बनाए। संसदीय व्यवस्थामा अहिले आफो बुर्जुवा हैसियत धान प्रचण्डहरूलाई कहिले काग्रेस त कहिले एमालेको शरणमा पुग्नु परेको छ। सिंगो पार्टी नै एमालेमा लगेर बुझाएका थिए। पछि अदालतले माओवादी केन्द्र नामको पार्टीलाई बुँताइशिएपछि त्यही पार्टी बोकेर अहिले हिँडिरहेका छन्।

यो संसदीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र देश र जनता लुप्त भएको छ। यो हुनेखाने, तुला ठालु, दलाल उँचीपाति वर्ष, सामन्त, जमिदार, फटाहा, सामन्त दलाहरू (विचालियहरू)को गणतन्त्र भयो। संस्थागत रूपमा भ्रष्टाचार र कमिसनको महामारी छ। पद र पैसाको लागि जे पनि गर्ने आपाराधिक मानसिकताको विकास गराएको छ। विस्तारवादी र साम्राज्यवादी शक्तिहरूको गुलामी गरेको छ। चुच्चे नक्सा र एमसीसी प्रकरणपछि नेपाललाई नै इन्डो अमेरिकाको उपनिवेश बनाउने दिशामा धकेलिएका छन्। जनघात र राष्ट्रधातुका चाडले देश र जनता नै मुहिंत हुन पुऱेको छन्। यो व्यवस्थाका तीनवटै अंग भ्रष्टाचारले बदनाम, निकम्मा र नालायक साबित भएका छन्। यो गरिखाने, हँडा खाने, श्रमजीवी शोषित उत्पीडित वर्गको गणतन्त्र हुन सकेन। फलतः जनतामा चम्प निराशा, आक्रोश चुलाएको छ। हालै सम्पन्न चुनावमा काठमाडौं उपमहानगर, तीनवटा उपमहानगरसहित ३८५ जना स्वतन्त्र उमेरदावहरूले निवाचन जितेर संसदीय व्यवस्था र संसदवादी दलहरूको विकल्प खोजेको जनताले स्पष्ट रूपमा अभिमत जाहेर गरेको छन्। अब टालदुल गरेर यो संसदीय व्यवस्था

चल्ने अवस्थामा छैन। अब यो व्यवस्थाको समूल अन्त्य चाहेका छन् जनताले। जनताले भरपर्दो र विश्वासयोग्य राजनीतिक पार्टी र नेतृत्व पाउन सकेका छैनन्। जनता सँैधै अग्रामी विकल्पका पक्षधर हुन्छन्। अबको अग्रामी विकल्प भनेको जनगणतन्त्र नै हो। जनगणतन्त्रको मुद्दा राणविरोधी आन्दोलनाको दैवितिको उठेको मुद्दा हो। विभिन्न कालखण्डमा यो वा त्यो नाममा गरिएको धोकापूर्ण सम्भाविताका कारण जनगणतन्त्र स्थापित हुन सकेन। पटक पटक धोका र गदारी खाएका जनताले अब रोजे भनेको जनगणतन्त्र नै हो। त्यसको लागि यो एजेण्डामा सहमत हुने सबै कार्यस्त क्रान्तिकारीहरूले छिरिएर रहेको शक्तिलाई केन्द्रिकृत र एकीकृत गर्न जरूरी छ। सच्चा देशभक्त, वामपन्थी, क्रान्तिकारी शक्तिहरूको एकत्रबाट नै त्यो वैकल्पिक राजनीतिक शक्तिको निर्माण हुन्छ। त्यो शक्तिको संघर्षको बलबाट मात्रै यो देशमा जनगणतन्त्रिक व्यवस्थाको निर्माण हुन सक्छ। जनगणतन्त्रका समग्र अन्तरवस्तुहरूलाई जनताले बुझे भाषामा लिपिबद्ध गरेर, व्यापक रूपमा सार्वजनिक बहसहरू सञ्चालन गरेर एउटा ढूलो राजनीतिक अभियान, आन्दोलन तथा संघर्षको उठान गर्न अब आफूलाई अग्रामी तथा क्रान्तिकारी शक्ति भनेहरूले विलम्ब गर्नु हुन्। सार्थक पहल तत्काल थाल्ल जरूरी छ।

संसारसेन...

संस्कृत आयोजनामा जाजरकोट जिल्लाको नलगाड नगरपालिका वडा नं ६ लाई थाप्ला स्थित निर्मलज्योति माविमा संसारसेन स्मृति ग्रन्थको विमोचन कार्यक्रम सम्पन्न भएको हो।

कम्प्रेड संसारसेनको तस्विरमा माल्यार्पण र अविर सहितको द्राङ्गजली अर्पणसँगै सुरु भएको कार्यक्रमको अध्यक्षता संसारसेनकी जीवनसाथी प्रतीज्ञा चौलागाईले गर्नुभएको थियो भने सञ्चालन लाक गायक जय वहादुर रावलले गर्नुभएको थियो।

नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)का केन्द्रीय सदस्य तथा कार्यालाई प्रदेश सचिव दिपकबहादुर शाहीप्रकाशउर्जा'को प्रमुख अतिथियता तथा निर्वर्तमान नलगाड नगरप्रमुख टेकबहादुर रावल'दर्शन', हालै निर्वाचित नगरप्रमुख रावतको विशेष आतिथ्यता तथा निर्वर्तमान कार्यक्रममात्रै आन्दोलनसँगै जीवित रहेको र जीवित रहने बताउनु भयो। उहाँले भन्नुभयो, 'कृष्णसेनकै आदर्शमा अहिले पान हामी हिँडिरहेका छाँ।'

यही कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)का स्थायी समिति सदस्य तथा देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा, नेपालका अध्यक्ष सीपी गजुरेलाले अहिले पान कृष्णसेन इच्छुक नेपालको क्रान्तिकारी आदर्श नायकहरूलाई स्थापित नगरी क्रान्ति हुन। कृष्णसेन इच्छुक नेपाली क्रान्तिको एक आदर्श नायक हो।

उहाँले प्रगतिवादी साहित्यको फाटमा रहेर कमल चलाइहरूका स्मार्टहरूलाई भावी क्रान्तिमा योगदान पुऱ्याउने गरी कमल चलाउन पनि आग्रह गर्नुभयो।

यही कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)का कार्यक्रममा इच्छुक स्मृति पुरस्कार-२०७९' प्रगतिवादी धाराका स्थापित साहित्यकार र रविकिरण निर्जीव र यज्ञबहादुर डॉगीलाई संयुक्त रूपमा प्रदान गरियो। 'इच्छुक प्रतीभा पुरस्कार-२०७९' बाट विगत लामो समयदेखि साहित्यले खासगारी गर्नुभएको थियो। इतिहासका आदर्श नायकहरूलाई स्थापित नगरी क्रान्ति हुन। कृष्णसेन इच्छुक नेपाली क्रान्तिको एक आदर्श नायक हो।

उहाँले प्रगतिवादी साहित्यको फाटमा रहेर कमल चलाइहरूका स्मार्टहरूलाई भावी क्रान्तिमा योगदान पुऱ्याउने गरी कमल चलाउन पनि आग्रह गर्नुभयो।

यही कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)का कार्यक्रममा इच्छुक स्मृति पुरस्कार-२०७९' प्रगतिवादी धाराका स्थापित साहित्यको विशेष विवरण गर्नुभएको थियो। इच्छुक सांस्कृतिक प्रतिष्ठानका अध्यक्ष हिरामणि दुःखीको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रमको सञ्चालन कार्यक्रमलाई अगाउँलाई आन्दोलनसँगै जीवित रहेको र जीवित रहने बताउनु भयो। उहाँले भन्नुभयो, 'कृष्णसेनकै आदर्शमा अहिले पान हामी हिँडिरहेका छाँ।'

उहाँले प्रगतिवादी साहित्यको फाटमा रहेर कमल चलाइहरूका स्मृति ग्रन्थले अहिले उहाँस्तै अबबल जनयोद्धा तथा क्रान्तिकारीहरू जन्माउने विचार व्यक्त गर्नुभएको थियो। कम्प्रेड संसारसेन पृथककी जीवनसाथी लक्ष्मी चौलागाई गर्नुभएको थियो। विमोचन कार्यक्रमसँगै जनयुद्धका सहिद परिवारका सदस्यहरूलाई दोसल्ला ओढाएर अविर लाई सम्पादन गर्नुभएको थियो।

कार्यक्रमका प्रमुख अतिथियता विशेष अतिथिले कम्प्रेड संसारसेनपृथकले जाजरकोट तथा नेपालको कम्युनिस्ट आन्दोलनमा गर्नुभएको योगदान र उत्प्रेरणाको विषयमा चर्चा गर्दै कम्प्रेड संसारसेनको स्मृति ग्रन्थले उहाँस्तै अबबल जनयोद्धा तथा क्रान्तिकारीहरू जन्माउने विचार व्यक्त गर्नुभएको थियो। कम्प्रेड संसारसेन पृथककी जीवनसाथी लक्ष्मी चौलागाई गर्नुभएको थियो। असुको ढिक्का खसाल्दै आन्मा दुःखीलाई आन्दोलनसँगै जीवित रहेको र जीवित रहने बताउनु भयो। उहाँले भन्नुभयो, 'कृष्णसेन इच्छुक नेपाली क्रान्तिकारीहरूलाई स्मृति ग्रन्थलाई स्मृति गर्नुभएको थियो। उहाँले भन्नुभयो, 'कृष्णसेनकै आदर्शमा अहिले पान हामी हिँडिरहेका छाँ।'

कार्यक्रममा क्रान्तिकारी माओ्यावादी जाजरकोटका सेक्रेटरी राम बहादुर बुढा 'राजन'ले स्मृति

सेन्टर जाजरकोटका अध्यक्ष लोकेन्द्र विक्रम शाही 'प्रज्जवल' र प्रेस सेन्टरका भेरीकार्ली उपाध्यक्ष देविका लामिछाने 'शोभा'ले विमोचित स्मृति ग्रन्थले गर्नुभएको थियो। उहाँले हरूले विमोचित स्मृतिग्रन्थले विरबहादुर कामी 'संसासैनपृथक'लाई सदाका लागि बचाईरहेन र समाजको प्रेरणाको श्रोत्रो त्रोत्रो विचारको गर्नुभएको थियो।

कृष्णसेन...
कृष्णसेन इच्छुको बहुआयामिक (समग्र) व्यक्तिलाई सहिदहरूमा पनि सर्वोत्तम सहिदको हैसियतमा स्थापित गरेको थियो।

हुनेछु।

इच्छ

आलोपालो

यो गणतन्त्र हुनेखानेहरूको मात्रै भो, अब हुँदा खानेहरूको 'जनगणतन्त्र'का निम्नि संघर्ष केन्द्रित गरौ !

● विनाद सहयोगी ●

अहिलेको यो संधीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापना गर्न दशवर्षे माओवादी जनयुद्धको पहिलो, महत्वपूर्ण र नेतृत्वदायी भूमिका छ। त्यसमा १९ दिने जनआन्दोलन, मधेस आन्दोलन, आदिवासी जनजाति आन्दोलन, दलित, महिला, मुस्लिम, थारु आदि आन्दोलनहरूको पनि योगदान रहेको छ। जनयुद्ध र सबै जनआन्दोलनमार्फत जनताले स्थापित गर्न खोजेको गणतन्त्र भेसेको 'लोकतान्त्रिक' नभएर 'जन अर्थात् जनताको गणतन्त्र' ऐ थियो। तर १२ बुँदे सम्भौतै र तत्कालीन शक्ति सन्तुलनका कारण 'लोकतान्त्रिक' गणतन्त्रको स्थापना हुन पुयो। दशवर्षो जनयुद्धको नेतृत्व गरेको तत्कालीन नेकपा (माओवादी)को त संसदीय व्यवस्थाको समूल अन्त्य गरी नयाँ जनवादी राज्यव्यवस्थामा आधारित जनताको संधीय गणतन्त्र (जनगणतन्त्र) स्थापना गर्ने घोषित लक्ष्य ऐ थियो। तर पार्टीको मूल नेतृत्व (तत्कालीन अवस्थामा प्रचण्ड-बाबुराम)ले तत्कालीन सरकार पक्ष वा आन्दोलनरत संसदवादी पार्टीहरूसँगको सम्झौतामा माओवादी होइन, 'लोकतान्त्रिक गणतन्त्र'लाई पार्टीको रणनीति (मूल कार्यक्रम) बनाए। जनयुद्ध सुरु गदारिखि शान्तिप्रियासम्म आइपुदासम्म पार्टीले अंगीकार गर्दै आएको 'जनगणतन्त्र'को मूलकार्यनीतिलाई छाडेर लोकतान्त्रिक गणतन्त्र (बुर्जुवा गणतन्त्र)लाई पार्टीको कार्यनीतिक मात्रै होइन, रणनीतिक लक्ष्य बनाएपछि माओवादी पार्टीमा विभाजन आयो। बुर्जुवा गणतन्त्र पक्षधरको नेतृत्व प्रचण्ड-बाबुरामले गरे भने जनगणतन्त्रका पक्षधरहरूको नेतृत्व मोहन वैद्य किरणले गरे। परिणामतः जनयुद्धले स्थापित गरेका अधारइलाका, जनपुरिक सेना, जनवादी सांस्कृतिक मूल्य मान्यताहरू विघटित हुन पुयो। प्रचण्ड-बाबुरामहरूको बुर्जुवाकरणसँगै मुलुकमा पुरानै संसदीय प्रतिक्रियावादी व्यवस्था, सत्ता र संविधान संस्थागत हुन पुयो। र, क्रान्तिकारी शक्ति कमजोर बन्न पुयो।

२०६४ सालको संविधान सभाको पिरवाचन सम्पन्न भएपछि २०६५ साल जेठ १५ गते बसेको संविधानसभाको पहिलो बैठकले नेपालमा संवैधानिक राजतन्त्रको अन्त्य गर्दै विधित रूपमा गणतन्त्र घोषणा गयो। नेपालमा २ सय ४० वर्षदेखि को चलिआएको राजतन्त्रात्मक शासकीय परस्पराको अन्त्य गर्दै नेपालको राष्ट्रियक्षमा राष्ट्रियत रहने व्यवस्था स्थापित त गरियो। तर राज्यव्यवस्थाका तीन वटै अंगका साथै सुरक्षाको पुरानै निकायका वैचारिक तथा राजनीतिक मूल्य मान्यता, परम्परा, संरचना र अभ्यासलाई जुँका त्युँ राखियो। फलतः बाकी ७ ऐजमा

गर्मी एवं बर्षातको समयमा लामखुट्रेबाट सर्ने रोगबाट बचौ

औलो(मलेरिया), डेंगी ज्वरो, कालाजार, जापानिज इन्सेफ्लाइटिस जस्ता संक्रामक रोग लामखुट्रेको टोकाईबाट हुने गर्दछ।

यसबाट बच्न :

- भुल लगाएर सुन्ने,
- पूरा शरीर ढाक्ने गरी लुगा लगाउने,
- शरीरका खुल्ला अंगमा लामखुट्रेको टोकाईबाट बच्ने मलम लगाउने,
- घरको इयाल तथा ढोकामा जाली राख्ने,
- घर दरिखरि, बग्नाचा र सार्वजनिक स्थानमा पानी जम्न नदिने र खाल्डाखुल्डी पुर्ने,
- ढल, नाला खुल्ला नराख्ने,
- पोखरी, दह तथा नालाहरूमा लामखुट्रेको लार्भा खाने माछा पाल्ने,
- सुंगुर, बंगुर, हाँस घोडाजस्ता पशुपन्थीहरू व्यवस्थित ढंगले पाल्ने,
- मानिस बस्ने घरमन्दा पशुपन्थीको खोर टाढा राख्ने।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

आयल निगम प्रदेश कार्यालय धेराउ तथा बिरोध च्याली सम्पन्न

काठमाडौं। नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) काठमाडौं जिल्ला समिति अन्तर्गतको चन्द्रगिरि- नागार्जुन नगर समितिको आयोजनामा चन्द्रगिरि नगर पालिकाको थानकोटमा आज बिरोध -च्याली तथा आयल निगमको प्रदेश कार्यालय धेराउ कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ।

जनताको ढाड सेकेनेगरी पेट्रोलियम पदार्थमा प्रत्येक हप्ता अस्वाभाविक ढगले गरिएको मुल्यवृद्धिको विरुद्ध आयोजना गरिएको उक्त कार्यक्रम स्थानीय खरिचोट चोकरिचिं भ्रस्ट सरकार - राजिनामा देखिए तथा आयल निगम- मुदावाद, बढादो महानी - नियन्त्रण गर , महिला हिंसा बन्द गर , बलात्कारीलाई - कारबाही गर भन्ने नारा सहित आयल निगमको प्रदेश कार्यालय

थानकोट सम्म बिरोध -च्याली गरिएको थियो। उक्त -च्यालीलाई थानकोट चोकमा नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी) का केन्द्रिय सदस्य राम नेपालीले सम्बोधन गर्नुभएको थियो। त्यसपछि -च्याली नुः सुचारू भई चन्द्रगिरि नगरपालिका वडा न ३ थानकोट रिश्त नेपाल आयल निगमको ३ न प्रदेश कार्यालयमा पुरोर उक्त कार्यालय धेराउ तथा धनार्थीमा परिणत भएको थियो।

उक्त धेराउ तथा धनार्थी कार्यक्रमको संचालन नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) का प्रदेश सदस्य तथा चन्द्रगिरि- नागार्जुन नगर कमिटिका ईन्चार्ज सुरेश तामाङ गर्नुभएको थियो। तस्रै उक्त कार्यक्रमलाई नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी) का केन्द्रिय सदस्य तथा चन्द्रगिरि- नागार्जुन नगर कमिटिका ईन्चार्ज शारदा महत र पार्टीको थानकोट सम्म बिरोध -च्याली गरिएको थियो। उक्त -च्यालीलाई थानकोट चोकमा नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी) का केन्द्रिय सदस्य राम नेपालीले सम्बोधन गर्नुभएको थियो। त्यसपछि -च्याली नुः सुचारू भई चन्द्रगिरि नगरपालिका वडा न ३ थानकोट रिश्त नेपाल आयल निगमको ३ न प्रदेश कार्यालयमा पुरोर उक्त कार्यालय धेराउ तथा धनार्थीमा परिणत भएको थियो।

केन्द्रिय सदस्य तथा अखिल नेपाल महिला संघ ३ न प्रदेश अध्यक्ष रूप गेलालले सम्बोधन गर्नुभएको थियो।

स्थानीय मजदुर किसान र बिधारी, ब्यापारीहरूको उत्साहजनक सहभागितामा सम्पन्न भएको उक्त कार्यक्रममा क्रान्तिकारी माओवादीका ३ न प्रदेश सेकेटरी प्रवेश , काठमाडौं जिल्ला सेकेटरी अमर , बिगेसो अधक पदम र प्रदेश सदस्यहरू ढोग प्रसाद अधिकारी, बोजाराज श्रेष्ठ प्रेम तामाङलगायतका नेताहरूको पनि सहभागिता रहेको थियो।

स्मरणीय छ जनताका समस्याहरू प्रति प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने उक्त कार्यक्रम प्रति स्थानीय जनताको राप्रो स्वागत र समर्थन रहेको देखियो।

पटक पटक बढाईएको पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य तुरन्त खारेज हुनुपर्छ : सीपी गजुरेल

काठमाडौं। पेट्रोलियम पदार्थमा गरिएको मूल्यवृद्धि फिर्ता गर्न देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चाले माग गरेको छ। देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा, नेपालका अध्यक्ष सीपी गजुरेलले पटक-पटक गरिएको मूल्यवृद्धिले जनता मारमा परेको भन्दै उहाँले यसबीचमा गरिएको सम्पूर्ण मूल्यवृद्धि फिर्ता गरि पहिलेको ठाउँमा ल्याउनुपर्ने माग गर्नुभएको छ।

अन्तर्राष्ट्रीय रूपमा बढेको मूल्यवृद्धिले मात्रै नभइ सरकारले विभिन्न करहरू जोडेका कारण मूल्यवृद्धि भएको उहाँले बताउनु भयो। अध्यक्ष गजुरेलले मूल्यवृद्धि फिर्ता गर्ने जनगणतान्त्रिक मोर्चाले गर्नुभयो। उहाँले भन्नुभयो- 'हिसाब गर्दा के देखिन्छ भन्ने ९ अर्ब २० करोड रुपैयाँ त महिनैपैस्चे यिनीहरूले आयल निगमबाट नाफा खाँदा रहेछन्। त्यो बोझ ग्राहकहरूलाई दिन्छन्। त्यसो हुनाले यो अन्यायपूर्ण छ। त्यसकारण यो तुरन्त खारेज हुनुपर्छ भन्ने हामी माग गर्न चाहन्छौं। हामी देशभक्त जन गणतान्त्रिक मोर्चाको तरफबाट जोडदार के माग गर्न चाहन्छौं भन्ने जहाँ अहिले बढेको छ, त्यसैलाई फिक्स गरेर छोडिने होइन, पहिलेको ठाउँमा हुनुपर्छ। फिर्ता हुनुपर्छ। जति पनि यो

बिचामा बढेको छ त्यो सबै फिर्ता भएर जनतालाई राहत दिनुपर्छ भन्ने हामी माग गर्न चाहन्छौं।

बुधबार काठमाडौंमा पत्रकार समेलनका आयोजना गर्दै मोर्चाका अध्यक्ष सीपी गजुरेलले स्थानीय तह निर्वाचनमार्फत जनताले वास्तविक लोकतन्त्रको अनुभूति गर्न नसकेको बताउनु भयो। करिपय ठाउँमा आफै पार्टीको चुनाव चिन्हमा मतदान गर्दा कारबाही गरिनुले लोकतन्त्र नभइ दलतन्त्र भएको उहाँले स्पष्ट पार्नुभयो।

उहाँले भन्नुभयो- 'लोकतन्त्रमा त पार्टीहरूका बीचमा प्रतिस्पर्धा हुन्छ। उनीहरूले चुनावी घोषणापत्र निकाल्न्। त्यो घोषणापत्रको आधारमा मतदाताहरूले निर्णय गर्न्छन्। कुन पार्टी ठिक छ भन्ने। त्यसपछि त्यही अनुसार उनीहरूले भोट हाल्न्छ। तर प्रतिस्पर्धा नै छैन यहाँ। अनि के लोकतन्त्र भयो यो ? आफ्नो पार्टीको माझेले आफ्नै चुनाव चिन्हमा भो